ഋഭുഗീത അധ്യായം 43
നിദാഘാനുഭവ-വർണന+പ്രകരണം

നിദാഘഃ -
ന പശ്യാമി ശരീരം വാ ലിംഗം കരണമേവ വാ .
ന പശ്യാമി മനോ വാപി ന പശ്യാമി ജഡം തതഃ .. 43.1..

ന പശ്യാമി ചിദാകാശം ന പശ്യാമി ജഗത്ക്വചിത് .
ന പശ്യാമി ഹരിം വാപി ന പശ്യാമി ശിവം ച വാ .. 43.2..

ആനന്ദസ്യാന്തരേ ലഗ്നം തന്മയത്വാന്ന ചോത്ഥിതഃ .
ന പശ്യാമി സദാ ഭേദം ന ജഡം ന ജഗത്ക്വചിത് .. 43.3..

ന ദ്വൈതം ന സുഖം ദുഃഖം ന ഗുരുർന പരാപരം .
ന ഗുണം വാ ന തുര്യം വാ ന ബുദ്ധിർന ച സംശയഃ .. 43.4..

ന ച കാലം ന ച ഭയം ന ച ശോകം ശുഭാശുഭം .
ന പശ്യാമി സന്ദീനം ന ബന്ധം ന ച സംഭവം .. 43.5..

ന ദേഹേന്ദ്രിയസദ്ഭാവോ ന ച സദ്വസ്തു സന്മനഃ .
ന പശ്യാമി സദാ സ്ഥൂലം ന കൃശം ന ച കുബ്ജകം .. 43.6..

ന ഭൂമിർന ജലം നാഗ്നിർന മോഹോ ന ച മന്ത്രകം .
ന ഗുരുർന ച വാക്യം വാ ന ദൃഢം ന ച സർവകം .. 43.7..

ന ജഗച്ഛ്രവണം ചൈവ നിദിധ്യാസം ന ചാപരഃ .
ആനന്ദസാഗരേ മഗ്നസ്തന്മയത്വാന്ന ചോത്ഥിതഃ .. 43.8..

ആനന്ദോഽഹമശേഷോഽഹമജോഽഹമമൃതോസ്മ്യഹം .
നിത്യോഽഹമിതി നിശ്ചിത്യ സദാ പൂർണോഽസ്മി നിത്യധീഃ .. 43.9..

പൂർണോഽഹം പൂർണചിത്തോഽഹം പുണ്യോഽഹം ജ്ഞാനവാനഹം .
ശുദ്ധോഽഹം സർവമുക്തോഽഹം സർവാകാരോഽഹമവ്യയഃ .. 43.10..

ചിന്മാത്രോഽഹം സ്വയം സോഽഹം തത്ത്വരൂപോഽഹമീശ്വരഃ .
പരാപരോഽഹം തുര്യോഽഹം പ്രസന്നോഽഹം രസോഽസ്മ്യഹം .. 43.11..

ബ്രഹ്മാഽഹം സർവലക്ഷ്യോഽഹം സദാ പൂർണോഽഹമക്ഷരഃ .
മമാനുഭവരൂപം യത്സർവമുക്തം ച സദ്ഗുരോ .. 43.12..

നമസ്കരോമി തേ നാഹം സർവം ച ഗുരുദക്ഷിണാ .
മദ്ദേഹം ത്വത്പദേ ദത്തം ത്വയാ ഭസ്മീകൃതം ക്ഷണാത് .. 43.13..

മമാത്മാ ച മയാ ദത്തഃ സ്വയമാത്മനി പൂരിതഃ .
ത്വമേവാഹമഹം ച ത്വമഹമേവ ത്വമേവ ഹി .. 43.14..

ഐക്യാർണവനിമഗ്നോഽസ്മി ഐക്യജ്ഞാനം ത്വമേവ ഹി .
ഏകം ചൈതന്യമേവാഹം ത്വയാ ഗന്തും ന ശക്യതേ .. 43.15..

ഗന്തവ്യദേശോ നാസ്ത്യേവ ഏകാകാരം ന ചാന്യതഃ .
ത്വയാ ഗന്തവ്യദേശോ ന മയാ ഗന്തവ്യമസ്തി ന .. 43.16..

ഏകം കാരണമേകം ച ഏകമേവ ദ്വയം ന ഹി .
ത്വയാ വക്തവ്യകം നാസ്തി മയാ ശ്രോതവ്യമപ്യലം .. 43.17..

ത്വമേവ സദ്ഗുരുർ/നാസി അഹം നാസ്മി സശിഷ്യകഃ .
(ത്വമേവ സദ്ഗുരുർനാസി ന ച സച്ഛിഷ്യകോഽസ്മ്യഹം) .
ബ്രഹ്മ-മാത്രമിദം സർവ-മസ്മിൻ-മാനോഽസ്മി തന്മയഃ .. 43.18..

ഭേദാഭേദം ന പശ്യാമി കാര്യാകാര്യം ന കിഞ്ചന .
മമൈവ ചേന്നമസ്കാരോ നിഷ്പ്രയോജന ഏവ ഹി .. 43.19..

തവൈവ ചേന്നമസ്കാരോ ഭിന്നത്വാന്ന ഫലം ഭവേത് .
തവ ചേന്മമ ചേദ്ഭേദഃ ഫലാഭാവോ ന സംശയഃ .. 43.20..

നമസ്കൃതോഽഹം യുഷ്മാകം ഭവാനഞ്ജീതി വക്ഷ്യതി .
മമൈവാപകരിഷ്യാമി പരിച്ഛിന്നോ ഭവാമ്യഹം .. 43.21..

മമൈവ ചേന്നമസ്കാരഃ ഫലം നാസ്തി സ്വതഃ സ്ഥിതേ .
കസ്യാപി ച നമസ്കാരഃ കദാചിദപി നാസ്തി ഹി .. 43.22..

സദാ ചൈതന്യമാത്രത്വാന്നാഹം ന ത്വം ന ഹി ദ്വയം .
ന ബന്ധം ന പരോ നാന്യേ നാഹം നേദം ന കിഞ്ചന .. 43.23..

ന ദ്വയം നൈകമദ്വൈതം നിശ്ചിതം ന മനോ ന തത് .
ന ബീജം ന സുഖം ദുഃഖം നാശം നിഷ്ഠാ ന സത്സദാ .. 43.24..

നാസ്തി നാസ്തി ന സന്ദേഹഃ കേവലാത്പരമാത്മനി .
ന ജീവോ നേശ്വരോ നൈകോ ന ചന്ദ്രോ നാഗ്നിലക്ഷണഃ .. 43.25..

ന വാർതാ നേന്ദ്രിയോ നാഹം ന മഹത്ത്വം ഗുണാന്തരം .
ന കാലോ ന ജഗന്നാന്യോ ന വാ കാരണമദ്വയം .. 43.26..

നോന്നതോഽത്യന്തഹീനോഽഹം ന മുക്തസ്ത്വത്പ്രസാദതഃ .
സർവം നാസ്ത്യേവ നാസ്ത്യേവ സർവം ബ്രഹ്മൈവ കേവലം .. 43.27..

അഹം ബ്രഹ്മ ഇദം ബ്രഹ്മ ആത്മ ബ്രഹ്മാഹമേവ ഹി .
സർവം ബ്രഹ്മ ന സന്ദേഹസ്ത്വത്പ്രസാദാന്മഹേശ്വരഃ .. 43.28..

ത്വമേവ സദ്ഗുരുർബ്രഹ്മ ന ഹി സദ്ഗുരുരന്യതഃ .
ആത്മൈവ സദ്ഗുരുർബ്രഹ്മ ശിഷ്യോ ഹ്യാത്മൈവ സദ്ഗുരുഃ .. 43.29..

ഗുരുഃ പ്രകല്പതേ ശിഷ്യോ ഗുരുഹീനോ ന ശിഷ്യകഃ .
ശിഷ്യേ സതി ഗുരുഃ കല്പ്യഃ ശിഷ്യാഭാവേ ഗുരുർന ഹി .. 43.30..

ഗുരുശിഷ്യവിഹീനാത്മാ സർവത്ര സ്വയമേവ ഹി .
ചിന്മാത്രാത്മനി കല്പ്യോഽഹം ചിന്മാത്രാത്മാ ന ചാപരഃ .. 43.31..

ചിന്മാത്രാത്മാഹമേവൈകോ നാന്യത്കിഞ്ചിന്ന വിദ്യതേ .
സർവസ്ഥിതോഽഹം സതതം നാന്യം പശ്യാമി സദ്ഗുരോഃ .. 43.32..

നാന്യത്പശ്യാമി ചിത്തേന നാന്യത്പശ്യാമി കിഞ്ചന .
സർവാഭാവാന്ന പശ്യാമി സർവം ചേദ്ദൃശ്യതാം പൃഥക് .. 43.33..

ഏവം ബ്രഹ്മ പ്രപശ്യാമി നാന്യദസ്തീതി സർവദാ .
അഹോ ഭേദം പ്രകുപിതം അഹോ മായാ ന വിദ്യതേ .. 43.34..

അഹോ സദ്ഗുരുമാഹാത്മ്യമഹോ ബ്രഹ്മസുഖം മഹത് .
അഹോ വിജ്ഞാനമാഹാത്മ്യമഹോ സജ്ജനവൈഭവഃ .. 43.35..

അഹോ മോഹവിനാശശ്ച അഹോ പശ്യാമി സത്സുഖം .
അഹോ ചിത്തം ന പശ്യാമി അഹോ സർവം ന കിഞ്ചന .. 43.36..

അഹമേവ ഹി നാന്യത്ര അഹമാനന്ദ ഏവ ഹി .
മമാന്തഃകരണേ യദ്യന്നിശ്ചിതം ഭവദീരിതം .. 43.37..

സർവം ബ്രഹ്മ പരം ബ്രഹ്മ ന കിഞ്ചിദന്യദൈവതം .
ഏവം പശ്യാമി സതതം നാന്യത്പശ്യാമി സദ്ഗുരോ .. 43.38..

ഏവം നിശ്ചിത്യ തിഷ്ഠാമി സ്വസ്വരൂപേ മമാത്മനി .. 43.39..

അഗാധ(ബോധ)വേദ-വാക്യതോ ന-ചാധി-ഭേഷജം ഭവേ-
ദുമാ-ധവാംഘ്രിപങ്കജ+സ്മൃതിഃ പ്രബോധ-മോക്ഷദാ .
പ്രബുദ്ധ-ഭേദവാസനാ-നിരുദ്ധ-ഹൃത്തമോ-ഭിദേ
മഹാരുജാഘ-വൈദ്യമീശ്വരം ഹൃദംബുജേ ഭജേ .. 43.40..

ദ്യതത്-പ്രദഗ്ധ-കാമ-ദേഹ ദുഗ്ധ-സന്നിഭം
പ്രമുഗ്ധസാമി .
സോമധാരിണം ശ്രുതീഡ്യ-ഗദ്യ-സംസ്തുതം ത്വഭേദ്യ-മേക-ശങ്കരം ..
43.41..

വരഃ കങ്കഃ കാകോ ഭവ-ദുഭയ-ജാതേഷു നിയതം
മഹാശങ്കാ-തങ്കൈർ/വിധി-വിഹിത-ശാന്തേന മനസാ .
യദി സ്വൈരം ധ്യായ+ന്നഗപതി-സുതാ-നായകപദം
സ ഏവായം ധുര്യോ ഭവതി മുനിജാ-തേഷു നിയതം .. 43.42..

കഃ കാലാന്തക-പാദപദ്മ-ഭജനാ-
ദന്യ+ദ്ധ്യദാ കഷ്ടദാം
ധർമാഭാസ-പരമ്പരാം പ്രഥയതേ
മൂർഖോ ഖരീം തൗരഗീം .
കർതും യത്ന-ശതൈര-ശക്യ-കരണൈർ/
വിന്ദേത ദുഃഖാദികം (ദുഃഖാധികം)
തദ്വ+ത്സാംബ-പദാംബു-ജാർചന-രതിം
ത്യക്ത്വാ വൃഥാ ദുഃഖഭാക് .. 43.43..

.. ഇതി ശ്രീശിവരഹസ്യേ ശങ്കരാഖ്യേ ഷഷ്ഠാംശേ ഋഭുനിദാഘസംവാദേ
നിദാഘാനുഭവവർണനപ്രകരണം നാമ ത്രിചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
26.7.2024